

A fesztivál piac jellemzői

A Magyar Fesztivál Regisztrációs és Minősítő Programba 2014-2017 között 314 fesztivál kérte a regisztrálását. A következő adatok, ennek a 314 fesztiválnak az elemzésén alapulnak.¹

A fesztivál piac nagysága, hatóköre:

A 314 fesztivál összesen, 4,8 millió emberhez jutott el, akik közül 1,1 millióan fizettek a belépőkért, és 3,7 millióan ingyen jutottak szórakozáshoz.

Az összesen 2110 fesztivál napon 7800 volt a belépős programok száma, az ingyeneseké 11 ezer.

79 ezer magyar és 10 ezer külföldi művész lépett fel a fesztiválokon. Közülük 50 ezer hivatásos, és 39 ezer nem hivatásos művész volt.

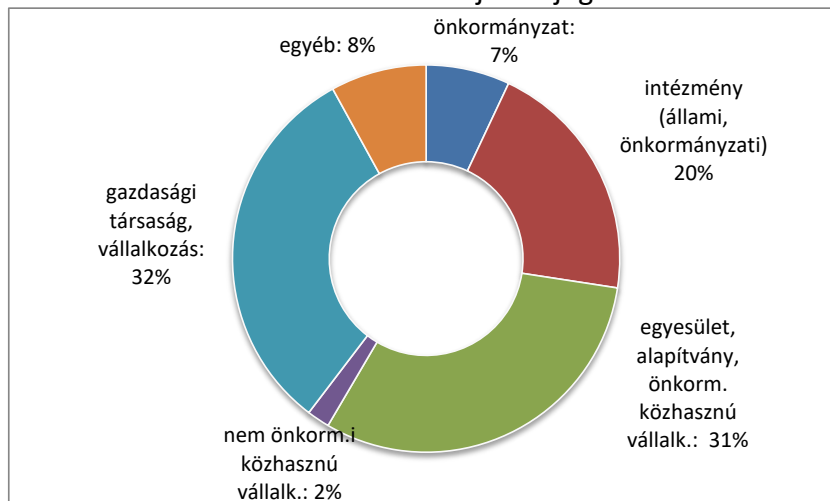
A 314 fesztivál összes költségvetése 9 milliárd Ft, egy fesztivál átlagosan 29 millióba kerül.

¹ Mivel, sem a Sziget csoport rendezvényei, sem a Budapesti Tavasz Fesztivál, illetve az ősszel jelentkező CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztivál nem regisztrált a Programba, ezekre a legnagyobb költségvetésű fesztiválokra vonatkozó adatok nem szerepelnek az elemzésben.

Kik rendezik a fesztiválokat?

A fesztiválok egyharmada gazdasági vállalkozásban működik, és hasonló az egyesületek, alapítványok által szervezett fesztiválok aránya is. Egynegyedét önkormányzat vagy önkormányzati intézmény rendezi.

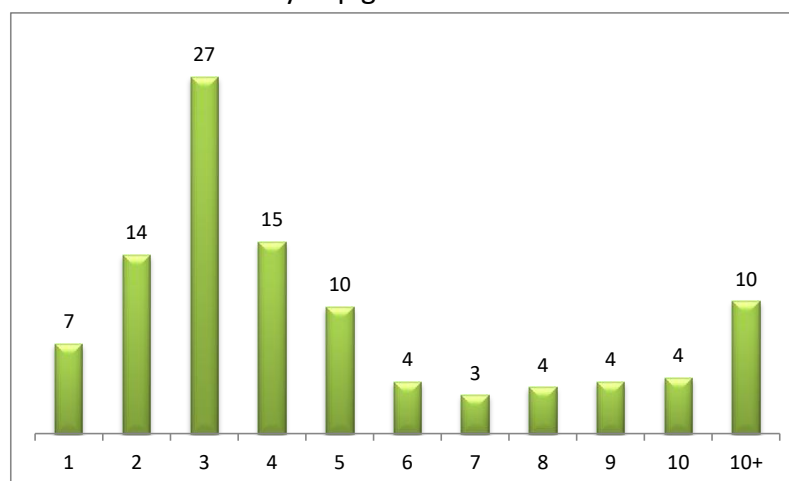
1. A fesztivál rendezőjének jogi státusza

A fesztiválok időtartama, a programok sűrűsége

A regisztrációra jelentkező fesztiválok 7%-a egy napos. A két napos fesztiválok aránya 14%, együtt a kettő, már eléri a fesztiválok egy negyedét. (Kérdés, hogy tényleg fesztiválnak tekintjük-e az egy-két napos rendezvényeket.) A legtöbb fesztivál (27%) három napig tart, és a fesztiválok másik egynegyede 4-5 napos. 20% körüli a 6-10 napig tartó fesztiválok aránya. A fesztiválok egytizede tíz napnál is tovább tart.

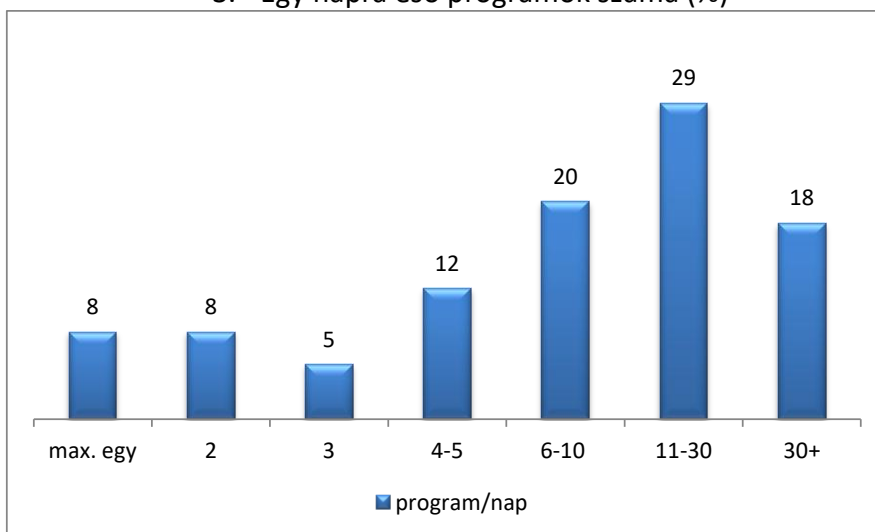
2. Hány napig tart a fesztivál?

A fesztiválok egy ötödénél mindössze 1-3 program van naponta. A 300 fesztiválból (ennyien adtak adatot ezekre a kérdésekre) 26 legfeljebb egy, 25 napi kettőt, és 16 rendezvény napi három programot kínál a rendezvény ideje alatt. Felmerül a kérdés, hogy ezek mennyiben tekinthetők fesztiválnak, különösen akkor, amikor a programok száma a kísérő eseményeket is magában foglalja (pl. sport vagy kirándulási lehetőség, vásár). A fesztiválok relatív

többsége, közel egyharmada (29%), napi 11-30 program is szervez, további 18% pedig még ennél is többet, vagyis a rendezvények felére elmondható a sűrű program kínálat.

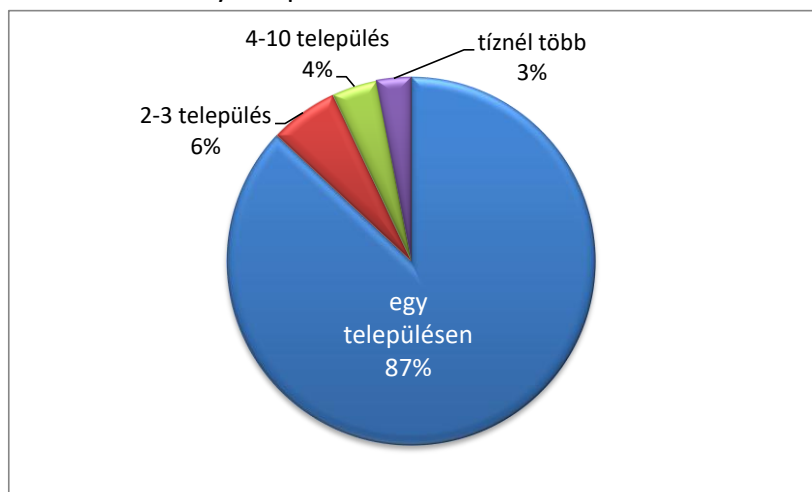
3. Egy napra eső programok száma (%)

Hol rendezik a fesztiválokat?

A fesztiválok túlnyomó többségét, közel 90%-át, egyetlen településen rendezik. A fesztiválok 6%-ának két-három, 4%-ának 4-10 település biztosítja a helyszínt, de van néhány olyan rendezvény is, mely tíznél is több településen zajlik.

4. Hány településen rendezik a fesztivált?

Minden ötödik fesztivál Budapesten kerül megrendezésre, és ha még a Pest megyei rendezvényeket is figyelembe vesszük, akkor az ország központi részén kap helyet a fesztiválok közel egyharmada! A többi megye 2-6%-kal van jelen. Regisztrált a rendszerbe néhány határon túli fesztivál is.

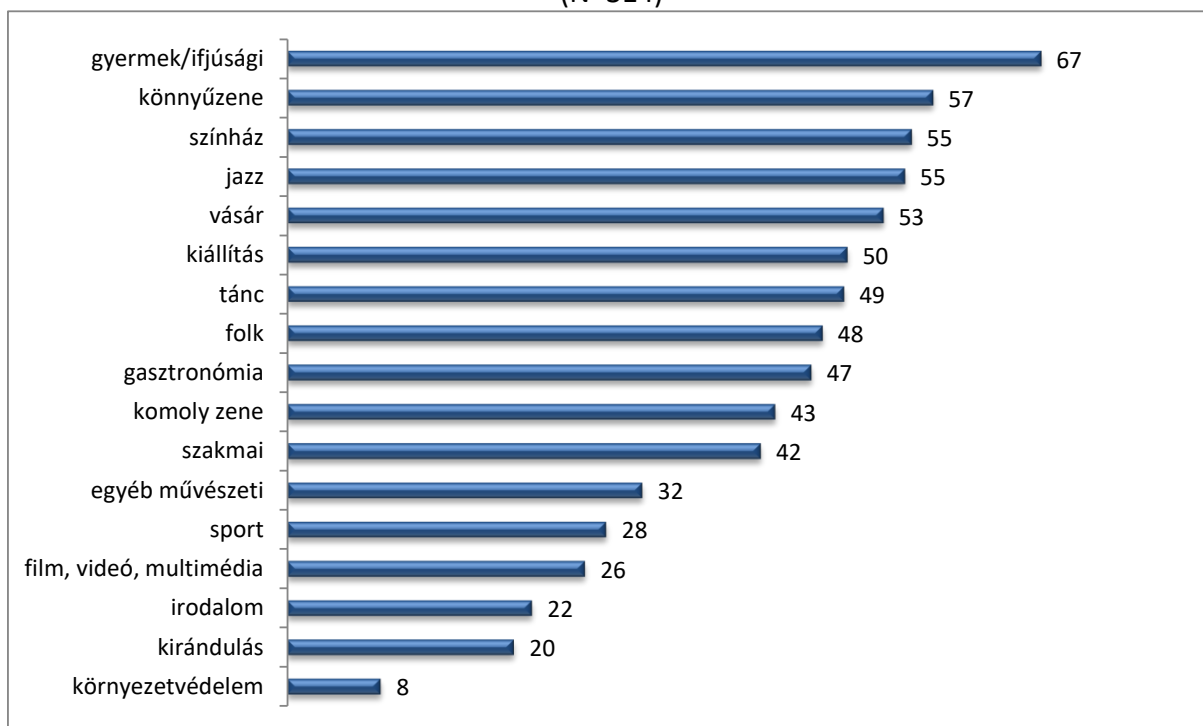
Programok és program struktúra

A regisztráció során összesen 18 féle program típusról kérdezzük meg, hogy hány szerepelt közülük a műsorban. Valamilyen gyermekeknek szóló műsor/program a fesztiválok kétharmadában szerepel. A „valódi” műsorszámok közül könnyűzenei (pop/rock, stb.) koncertekkel, a jazz/világzene/alternatív/etno koncertekkel, színházi- és tánc produkciókkal, illetve folk programokkal találkozhatunk a legtöbb műsorban, a fesztiválok kb. felénél.

Meglepően nagy arányban, a fesztiválok kb. 40%-ában, szerepel legalább egy komolyzenei műsor a programfolyamban.

A fesztiválok több, mint 40%-a összeköti a rendezvényét valamilyen szakmai összejövetellel, work-shoppal.

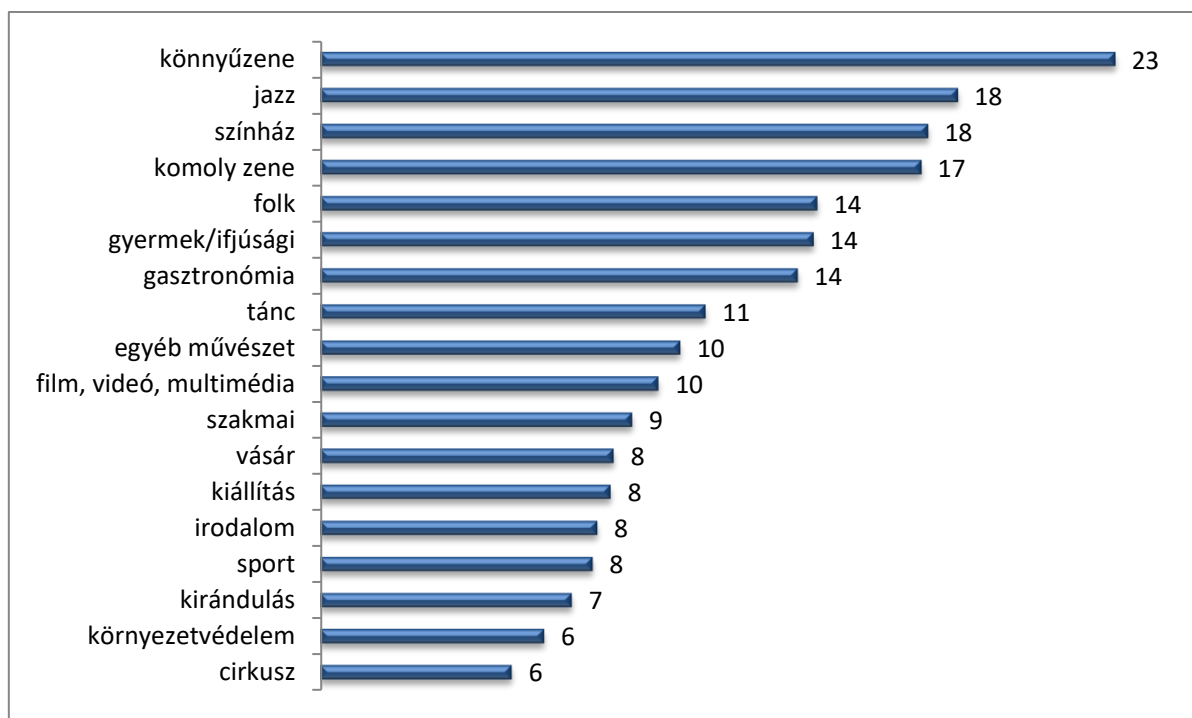
5. A különböző programok előfordulási gyakorisága a fesztiválokon (%)
(N=314)

A műsортípusok egy-egy fesztiválon szereplő száma alapján kiszámítható, hogy a teljes programkínálatban hány százalékkal vannak jelen a különböző műsортípusok.

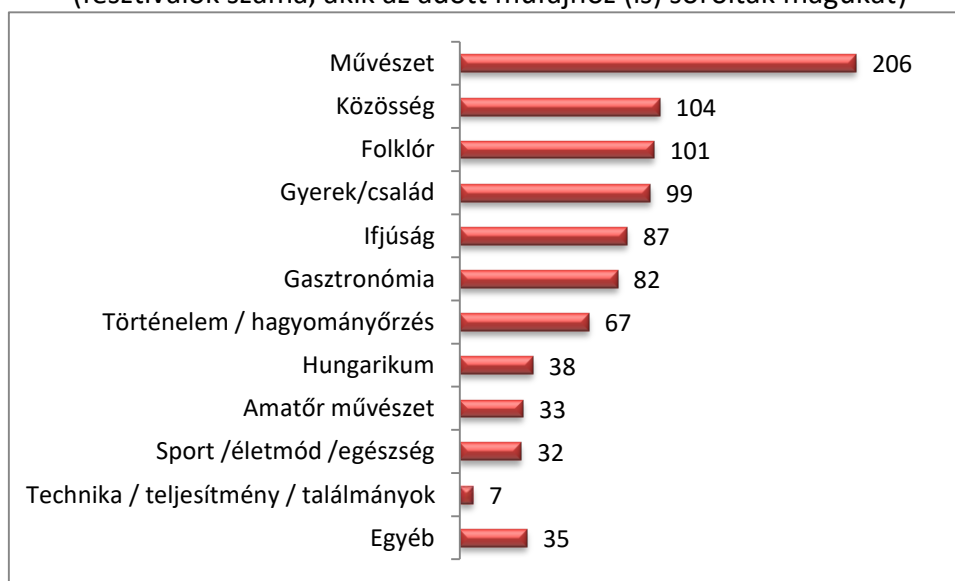
Ismét az derül ki, hogy a könnyűzenei produkciók képezik a legnagyobb részt, a műsorok közel negyedét valamilyen pop/rock koncert adja, hozzávéve a komolyabb könnyűzenét (jazz/világzene stb.) már 40% körüli az együttes arányuk. A színház és a komolyzene is viszonylag magas aránnyal (18%-17%) szerepel, ami azt mutatja, hogy azok a fesztiválok, ahol színházi vagy komolyzenei produkciók szerepelnek, homogénebb műsorstruktúrával rendelkeznek, mint azok, ahol pl. folk, tánc, vagy film/videó/multimédia, irodalom, vagy kiállítás programelemek is vannak. Egy-egy programtípus kisebb arányú előfordulása, kísérő rendezvényre, vagy nagyon eklektikus programszerkezetre utal.

6. A különböző műsorelemek összes programon belüli aránya (%)

A fesztiválok többségét nehéz műfaj szerint meghatározni. Ők maguk sem tudták a regisztrálásuk során egyetlen műfajhoz sorolni magukat, általában többet is bejelöltek a felkínált 12-ből, így saját „bevallásukból” sem derül ki, milyen fesztiválról is van szó. A 314 fesztivál összesen 891 műfaji besorolást jelölt a regisztrációs adatlapon, ami azt jelenti, hogy egy fesztivál átlagosan 3 műfajhoz is tartozhat (voltak, akik akár 8-10 fő műfajhoz is besorolták magukat).

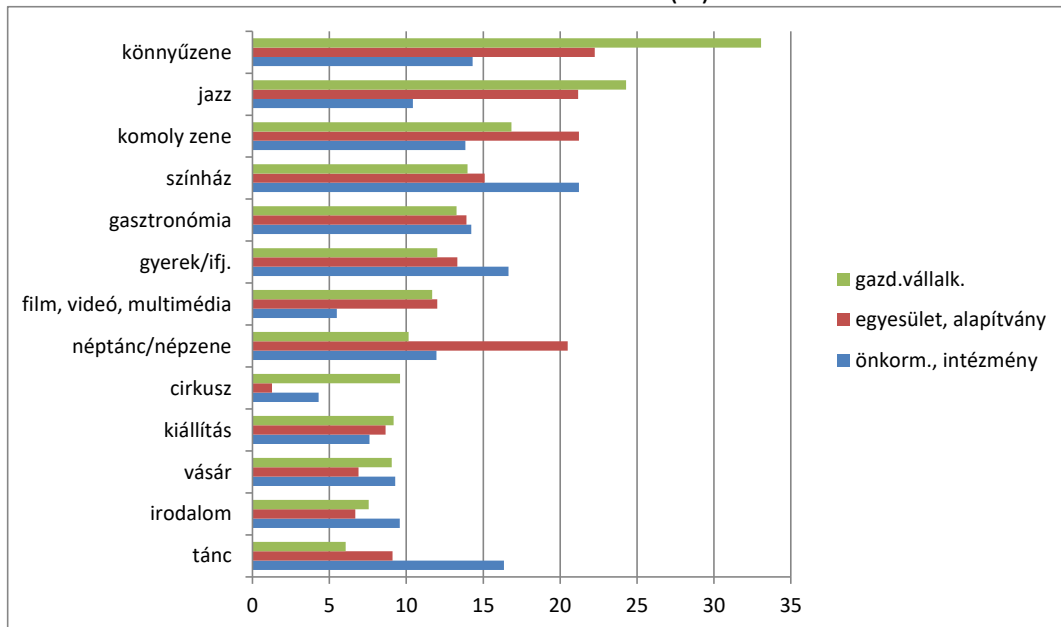
7. A fesztivál fő műfaji jellemzője (db.) (fesztiválok száma, akik az adott műfajhoz (is) sorolták magukat)

A szervezők jogi státuszából adódóan markáns különbségek figyelhetők meg a fesztiválok program struktúrájában. A komolyzenét, és a folk programokat az egyesületek, alapítványok

szeretik a legnagyobb arányban szerepeltetni a műsorok között, a színházi és tánc produkciókat pedig az önkormányzatok és intézményeik. A vállalkozásban rendezett fesztiváloknál a legnagyobb a könnyűzenei és a jazz programok műsorstruktúráján belüli aránya. A tánc-, a népművészeti-, és a színházi programokat szokták a legkevésbé bevonni a programjaik közé.

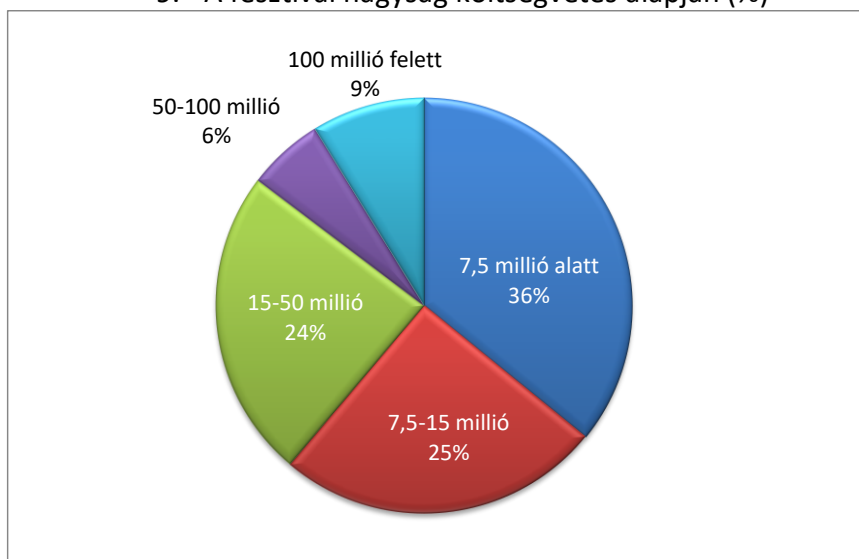
8. A különböző műsorelemek összes programon belüli aránya a fesztivál rendezők jogi státusza szerint (%)

A fesztiválok költségvetése, a források struktúrája

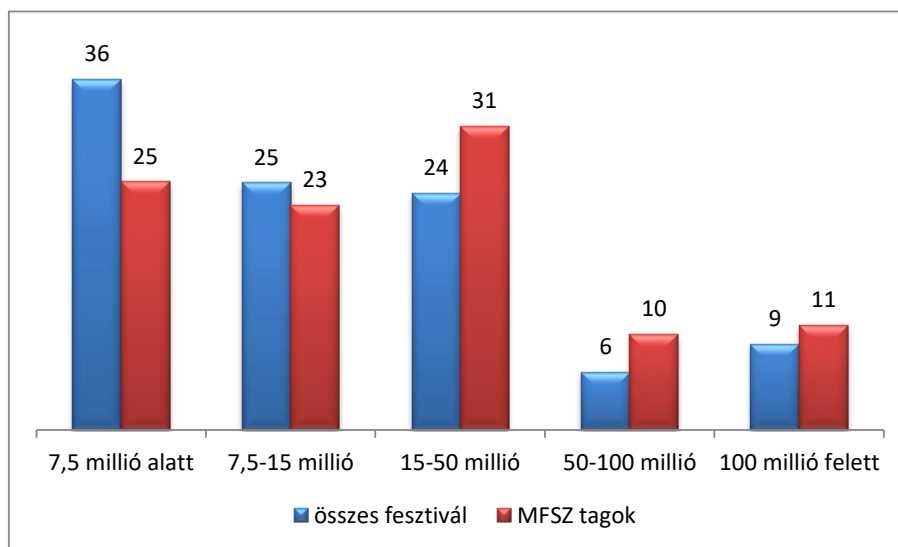
A Programban regisztrált rendezvények több, mint egyharmada (36%) mini fesztivál, 7,5 milliónál kevesebb összegből rendezik a fesztiváljukat. A kis (7,5-15 millió) és közepes (15-50 millió) fesztiválok aránya egyaránt 25%, a középnagyoké (50-100 millió) csupán 6%, minden tizedik rendezvény pedig nagy fesztiválnak (100 millió felett) tekinthető.

9. A fesztivál nagyság költségvetés alapján (%)

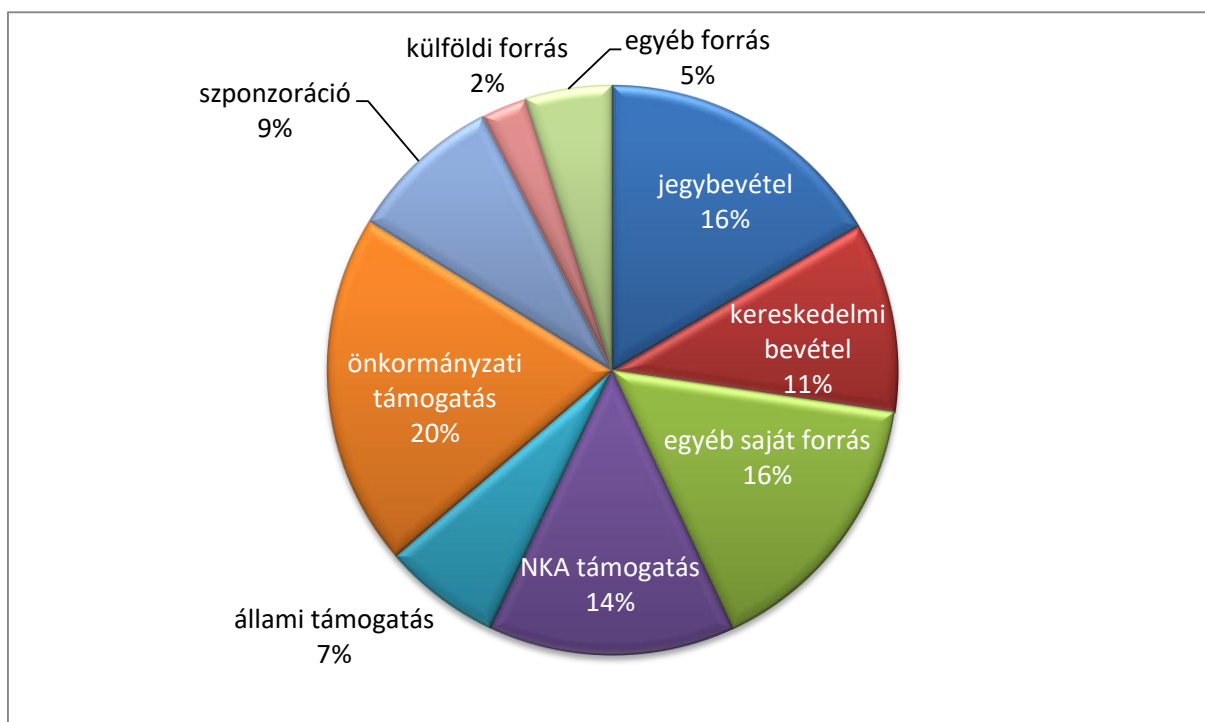
A Magyar Fesztivál Szövetség tagságában a mini és a kis fesztiválok kisebb súllyal, míg a közepes, a középnagy és a nagy fesztiválok nagyobb súllyal találhatók.

10. A fesztiválok nagysága az összes regisztrált fesztivál illetve a MFSZ tagok körében (%)

A fesztiválok költségvetésük több, mint 40%-át különböző saját forrásból teremtik elő: 16% jegybevétel+11%kereskedelmi bevétel+16% egyéb saját forrás. Ha ide számítjuk még a szponzorációs díjakat is, akkor a költségvetés 52%-át tudják tulajdonképpen üzleti alapon biztosítani. Az állami források aránya 41%: 20 önkormányzati + 7% állami + 14% NKA támogatás. A külföldi pályázati pénzek aránya mindössze 2%, és még 5% egyéb forrást használnak fel.

11. Fesztiválok költségvetési struktúrája

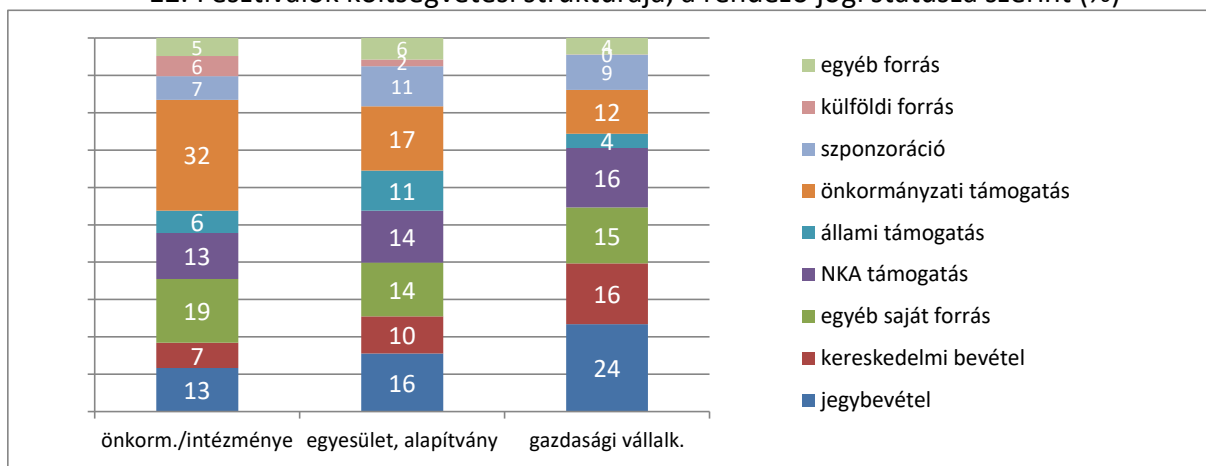

A források arányában különbség van a szervezők jogi státusza alapján: a vállalkozás által szervezett rendezvényekben a saját bevételek aránya 64% (24% jegybevétel+16% kereskedelmi bevétel+15% egyéb saját forrás+9% szponzoráció), vagyis kétharmadát teremtik elő saját erőből. Érdekes, hogy az NKA valamivel nagyobb arányt képvisel költségvetésükben, mint az önkormányzati/intézményi/alapítványi szervezésben rendezett fesztiváloknál. Külföldi (pályázati) pénzt egyáltalán nem használnak ezek a szervezők. Az önkormányzati és az állami források viszont jóval kisebb arányban állnak rendelkezésükre, mint az önkormányzati/ intézményi/alapítványi fesztiváloknál.

Az önkormányzati/intézményi szervezőknél a legnagyobb értelemszerűen az önkormányzati támogatás aránya (32%), és legkisebb a különböző gazdasági tevékenységből származó bevétel: a jegybevétel és a kereskedelmi bevétel összesen 20%, a szponzorok támogatása további 7% (az egyéb saját forrást nem számítjuk ide, mert az valószínűleg megmaradt, szintén önkormányzati/állami eredetű forrás).

Az egyesületek/alapítványok bevételei a legegyszerűsebbek, a források többsége 10-15% körüli. Az önkormányzati/intézményi szervezőkhöz hasonlóan, a költségvetést náluk is az önkormányzat biztosítja a legnagyobb arányban, de annál jóval kisebb mértékben. (32% vs. 17%)

12. Fesztiválok költségvetési struktúrája, a rendező jogi státusza szerint (%)

A Programba regisztráló fesztiválok száma folyamatosan nő, ami lehetővé teszi a fesztiválpiac alakulásának figyelemmel kísérését, és a beérkező adatok újra elemzésével, az érdeklődők – különösen a Magyar Fesztivál Szövetség tagjainak – folyamatos tájékoztatását.